

M**K****B****T****Á****J****É****K****O****Z****T****A****T****Ó**

Szakmai Napok

november 16-18.

Cholnoky pályázat

október 3.

PROGRAMOK
RENDEZVÉNYEK
BESZÁMOLÓK
JELENTÉSEK
RÖVID CIKKEK
KÖZLEMÉNYEK
HÍREK
HIRDETMÉNYEK

2018.

szeptember-október

TÁRSULATI HÍREK

A 2018. évi Cholnoky Jenő karszt- és barlangkutatói pályázat részletei

Mint írtuk, az Agrárminisztérium támogatásával a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat idén is meghirdeti a Cholnoky pályázatot. 1976-os első kiírása óta ez a pályázat mindmáig Társulatunk egyetlen lehetősége arra, hogy tagjainak kiemelkedő kutató tevékenységét ne csak erkölcsi, de szerény anyagi elismerésben is részesítse: a díjazás idén a kutatáshoz szükséges tárgyi eszközök beszerzéséhez nyújt anyagi támogatást. A cél kezdettől fogva változatlan: a kutatások szakszerű dokumentálásának ösztönzésével hazánk karsztterületeiről és barlangjairól mindannyiunk számára hozzáférhető információk gyarapítása.

Jelen pályázat a 2017. évi eredmények bemutatására irányul. Tavalyhoz hasonlóan várjuk az angol nyelvű munkák benyújtását is, így bízunk benne, hogy minden kutató megtalálhatja a számára legkedvezőbb pályázati formát. A pályázaton való részvétel hozzájárul a Társulat adattárának, illetve az Agrárminisztérium Barlang- és Földtani Osztálya által vezetett közhiteles barlang-, víznyelő- és forrás-nyilvántartás fejlesztéséhez, ezért a minél nagyobb arányú, minőségi részvétel közös érdekünk.

Az alábbiakban részletezzük a beadással és az elbírálással kapcsolatos tudnivalókat.

Egyéni kategóriában a Társulat minden tagja pályázhat a karszt- és barlangkutatói pályázattal kapcsolatos:

- saját kutatási eredményeket összefoglaló, még nem publikált tanulmánnyal;
- 2017-ben végzett egyéni kutatásról a természetvédelmi hatóságnak benyújtott jelentéssel;
- 2017-ben megjelent magyar / angol nyelvű publikációval;
- 2017-ben elhangzott magyar / angol nyelvű előadás teljes anyagával (mellékelve a rendezvény helyét, időpontját és programját);
- 2017-ben készített magyar / angol nyelvű doktori értekezéssel, szakdolgozattal, TDK dolgozattal vagy középiskolai tanulmányi versenyre benyújtott dolgozattal;
- digitális fotódokumentáció illetve mozgófilm készítésével;
- egyéni bibliográfiai tevékenységgel.

FONTOS: Angol nyelvű publikáció / előadás / értekezés vagy dolgozat benyújtása esetében 1-2 oldalas magyar nyelvű összefoglaló, továbbá az illusztrációs anyagok (ábra, fotó, táblázat stb.) címének vagy aláírásának magyar fordítását tartalmazó jegyzék leadása szükséges.

Csoport kategóriában a legalább három társulati tagból álló kutató kollektívák (a Társulat keretében működő csoportok, szakosztályok, egy adott célkutatásra szerveződött társulások, stb.) pályázhatnak:

- 2017-ben végzett kutatási tevékenységről a természetvédelmi hatóságnak benyújtott jelentéssel;
- a hazai karszterületeken és barlangokban 2017-ben végzett felderítő, feltáró és állagvédelmi tevékenység dokumentálásával (szöveges ismertetés + térkép- és fotó-dokumentáció, műszaki leírás, stb.); a pályamunka elején a tartalom rövid összefoglalásával);
- a karszt- és barlangtan területén 2017-ben végzett illetve lezárult tudományos tevékenység dokumentálásával (vizsgálat, mérés, megfigyelés, kísérlet, módszer- és eszközfejlesztés, stb.: a módszer és az eredmények szöveges és grafikus bemutatása és értékelése, a pályamunka elején a tartalom rövid összefoglalásával).

A pályázat mind a két témakört is tárgyalhatja, ekkor a pályamunka elejére kerülő összefoglalónak mindkét témakörre ki kell terjednie.

A pályamunkák egyik kategóriában sem tartalmazhatják a Földművelésügyi Minisztérium vagy a nemzeti park igazgatóságok megbízásából végzett tevékenységet; az ilyen eredményeket bemutató pályamunkákat a Bíráló Bizottság kizárja a pályázatból.

Meghosszabbítottuk a jelentkezést!

A pályázatok beadási határideje (postabélyegző kelte): 2018. október 3.

A pályázatot személyesen leadni legkésőbb október 3-án este 8-ig lehet a Társulat irodájában.

A pályamunkákat az egyéni kategória publikáció témakörében 3 azonos kivitelű példányban; az egyéni kategória digitális fotódokumentáció illetve mozgófilm témakörében 1 digitális példányban; minden más pályázat esetében 1 kinyomtatott és 1 digitális példányban (CD-n vagy DVD-n) kell a következő címre eljuttatni:

Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat

1025 Budapest, Pusztaszeri út 35.

Jelige: „**Cholnoky Karszt- és Barlangkutatói pályázat**”

A pályázatokat a Társulat Elnöksége által felkért, öt főből álló Bíráló Bizottság értékeli. Az egyéni és csoport kategória legjobbjai számára egy-egy I., II. és III. díj adható; de a Bíráló Bizottság fenntartja a jogot az értékelést követően a díjak számának megváltoztatására vagy különdíj odaítélésére is.

A pályamunkák értékelésének szempontjai:

Egyéni kategória:

A téma választás újszerűsége	0–10 pont
A kutatás, feldolgozás alaposága, szakszerűsége	0–30 pont
A pályamunka dokumentatív értéke (<i>részletesség, adatszerűség, precizitás, illusztrációk szemléletessége</i>)	0–25 pont
Az elért eredmények jelentősége	0–20 pont
A megjelenítés színvonala (<i>logikai felépítés, nyelvezet, helyesírás, illusztrációk minősége</i>)	0–15 pont
Összesen	100 pont

Csoport kategória:

Az összefoglaló informatív értéke	0–5 pont
A végzett tevékenység alaposága, szakszerűsége	0–30 pont
A pályamunka dokumentatív értéke (<i>részletesség, adatszerűség, precizitás, illusztrációk szemléletessége</i>)	0–30 pont
Az elért eredmények jelentősége	0–20 pont
A megjelenítés színvonala (<i>logikai felépítés, nyelvezet, helyesírás, illusztrációk minősége</i>)	0–15 pont
Összesen	100 pont

Az eredmények ünnepélyes kihirdetésére és a díjak átadására a Barlangkutatók „Szablyár Péter” Szakmai Találkozóján (2018. november 16-18.) kerül sor.

A pályázattal kapcsolatban további felvilágosítást ad:

Agrárminisztérium, Barlang- és Földtani Osztály
tel.: (1) 325-9503, 325-9504

Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat
tel.: (70) 881-1477
e-mail: mkbtiroda@gmail.com

a Társulat elnöksége

24. Szakmai Napok

2018. november 16-18.
Sopron

Társulatunk idén is megrendezi a BARLANGKUTATÓK „Szablyár Péter” SZAKMAI TALÁLKOZÓJÁT. A rendezvénynek ez évben Sopron ad otthont. Az előadások, és a már hagyományosnak mondható péntek esti 3D vetítés a Soproni Egyetem által biztosított teremben zajlanak majd.

A részvételi díj előre utalva (vagy a Társulat irodájában befizetve) 4000 Ft, a helyszínen fizetve 4500 Ft, MKBT tagoknak 2000 illetve 2500 Ft. Azon MKBT tagoknak, akik a 2019. évi tagdíjukat is rendezik (legkésőbb a helyszínen), 1000 Ft. A részvételi díj magában foglalja az absztrakt füzetet, a kávészüneti kávé és a szombat esti zsíroskenyér party-t is. A Társulat bankszámlaszáma: 10200830-32310384-00000000. Az **utalást november 14-ig áll módunkban fogadni.**

A résztvevőknek kedvezményesen megszállni (2000 Ft/fő/éj) a belvárosban, a Róth Gyula Erdészeti Szakközépiskola kollégiumában lehet 2 vagy 4 ágyas kollégiumi szobákban, parkolási lehetőséggel. **Szállást foglalni november 4-ig tudtok**, a jelentkezéssel egy időben, az alábbi kérdőíven. Fizetni a helyszínen, a kollégium portáján, a kulcsfelvételkor kell majd. Előre utalni tehát csak a regisztrációs díjat lehet!

Regisztráció és szállásfoglalás:

<https://tinyurl.hu/czES/>

A pénteki kirándulás délelőtt 11-kor kezdődik. Ennek keretében megtekintjük a Központi Bányászati Múzeum interaktív kiállítását, Bircher Erzsébet igazgató főszervezőjével. Ezután meglátogatjuk a közeli Brennbergbánya bányászati emlékhelyeit, ahol az ország első szénbányája működött. A kirándulás végén betérünk Magyarország egyetlen kocsmával rendelkező Bányász-templomába. **A kirándulásra jelentkezni november 4-ig lehet**, a technikai részletek a konferencia kiadványban szerepelnek majd.

Várjuk mindazok jelentkezését, akik tudományos vagy feltáró, fontos és/vagy érdekes barlangos vonatkozású tevékenységüket, eredményeiket kívánják a többieknek előadás vagy poszter formájában bemutatni.

Jelentkezni az alábbi linken található űrlap kitöltésével **október 7-ig lehet**:

<https://tinyurl.hu/eKSC/>

A részletes programot az előadás jelentkezések lezárása után tesszük közzé. A résztvevők a programfüzetet a helyszínen nyomtatott formában megkapják.

Az idei Szakmai Napok keretében idén is megrendezésre kerül - immáron második alkalommal - a Maucha László Kupa. A kérdéssort Adamkó Péter állítja össze.

Készüljetelek előadással, poszterrel és táncos lábbal!

Kosztra Barbara, Muladi Beáta és Köblös Gabriella

Átadtuk az idei „Mi kutyánk kölyke” díjakat

2018. szeptember 5-én immár harmadik alkalommal adtuk át a „Mi Kutyánk kölyke” díjakat a Központi vizsga legjobbjainak.

A díjat az MKBT elnöksége alapította 2016-ban. Célja, hogy a Társulat ösztönözze a barlangászat rögzös (és sötét) útjára immáron rálépett azon barlangász társainkat, akik a nyaranta megrendezett Központi vizsgán mind az

elméleti mind a gyakorlati feladatok megoldásában kiválóan bizonyultak. A díj minden évben az Oktatási Szakosztály javaslata alapján kerül átadásra, és elnyerésének nem feltétele az MKBT tagság.

Idei díjazottjaink:

Alapfok - Halász Anna (TBE)

T1 - Kanczler Anna (Barit)

Ezúton is gratulálunk nekik!

A nyertesek oklevelet és egy-egy pantin mászógépet vehettek át. A tárgyjutalmakat az *expl.hu* kedvezményesen biztosította számunkra.

PROGRAMOK, ESEMÉNYEK

Szerdai Előadások

Remélem, mindenki rágja már a körmét, milyen előadásokkal készülünk az őszi időszakban! Nos, a Szemlő-hegyi-barlangban folyó felújítási munkálatok miatt csak október végén kezdjük újra, illetve folytatjuk régészeti előadásorozatunk újabb darabjával.

Nyíró Ádám Artúr előadásának címe:

A legkorábbi barlangászok Magyarországon - Bronzkori felfedezők.

Szeretettel várunk minden érdeklődőt **október 31-én, 18 órai kezdettel** a Szemlő-hegyi-barlang vetítőtermében!

Geotóp napok

Október 6., 7., 13.

A Magyarhoni Földtani Társulat Progeo Földtudományi Természetvédelmi Szakosztálya, az Agrárminisztérium, a nemzeti park igazgatóságok és más, civil szervezetek összefogásával életre hívott rendezvénysorozat keretében az ország különböző pontjain, egyszerre több helyszínen várják a földtudományok és a természeti szépségek iránt érdeklődőket. Az ismeretterjesztő geotúrákon a résztvevők szakvezetők segítségével tehetnek időutazást a múltba, bepillantást nyerve évmilliókkal ezelőtti földtörténeti eseményekbe.

A túrákra jelentkezni a <http://geotopnap.hu> honlapon lehet, ahová folyamatosan kerülnek fel az egyre bővülő helyszínek és a túrákkal kapcsolatos tudnivalók.

A túrákat a Magyarhoni Földtani Társulat szervezi, információkat tőlük tudtok kérni!

Földtudományos Forgatóg

November 10-11.

Évmilliók története ősmaradványok, ásványok, kőzetek képében megfoghatóan, kézközelben.

A Magyarhoni Földtani Társulat szervezésében megvalósuló rendezvénynek a Magyar Természettudományi Múzeum ad otthont. A forgatógagon bemutatkoznak a földtudományi kutatással foglalkozó intézmények, a nemzeti parkok és geoparkok, továbbá a civil szervezetek, köztük Társulatunk is.

Az érdeklődők megismerkedhetnek ásványkincseinkkel, a klímaváltozás nyomaival a kőzetekben, a földtani veszélyforrásokkal, a Földet vizsgáló geofizikusok különleges eszközeivel, a szénhidrogén kutatás érdekességeivel. Ízelítőt kaphatnak hazánk legszebb felkereshető földtani látványosságaiából, az Utazó Planetárium pedig az Univerzum rejtelmeibe kalauzolja el az érdeklődőket. Ismeretterjesztő előadások és filmek, valamint kedvezményes ásvány- kőzet és könyvvásár gondoskodik az egész napos tartalmas kikapcsolódásról, a legkisebbeket számos standon a témához kapcsolódó foglalkozás, geojátshóház várja.

Társulatunk standjára lelkes önkénteseket várunk mindkét napra, akár 1-2 óra részvétellel is! Jelentkezni a Társulat e-mail címén (mkbtiroda@gmail.com) illetve Köblös Gabinál vagy Kosztra Barbaránál lehet.

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK

Kadič Ottokár sírjának felújítása

Előző számunkban jeleztük, hogy neves elődünk sírja igen rossz állapotban van. A felújításhoz kértük a tagság segítségét. Örömmel értesítem a Tagságot, hogy 15 magánembernek és a BMSZ-nek köszönhetően 116 ezer forint gyűlt össze, így a felújítást meg tudtuk rendelni.

Az adományokat ezúton is nagyon köszönjük!

Külön köszönjük azon tagtársainknak is, akik kedvezményes munkájukat és szaktudásukat ajánlották fel a kivitelezéshez. Sajnos, ezt most nem tudtuk elfogadni, mert a sír örökségvédelem alatt áll, és az engedélyeztetés már a nyár elején megindult. Reméljük, legközelebb is számíthatunk rájuk!

Mivel többen jeleztétek, hogy az országban bizony több sír illetve emléktábla szorulna felújításra, szándékunkban áll a jövőben ezek felújítását is valamilyen módon előmozdítani.

a Társulat elnöksége

Segédlet barlanglátogatási kérelem benyújtásához

Gyovai Tamás összeírta az egyes nemzeti parkok barlangvédelemben illetékes munkatársainak elérhetőségeit. A táblázatot megtaláljátok a <http://www.barlang.hu/> honlapon is, ahol az információk mellett egy-egy aktuális engedélykérő mintát is találhattok. Reméljük, ennek közzétételével egyaránt megkönnyítjük a barlangászok és a nemzeti parkok munkáját.

A tervezett túrákat mindig napokra és barlangokra lebontva célszerű feltüntetni, a résztvevők számának megjelölésével. Feltétlenül meg kell adni azt a címet is, ahová az engedélykérelmet kapni szeretnétek.

Érdemes előzetesen tájékozódni az Országos Barlangnyilvántartásban (<http://www.termeszetvedelem.hu/index.php?pg=caves>) a látogatni kívánt barlangra vonatkozó általános, vagy időszakos korlátozásokról, illetve a résztvevők maximális számáról!

Amennyiben az engedélyt egyesület vagy klub nevében kéritek, azt minden esetben a klub vezetőjének kell aláírnia.

Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság*Dvorszky Zsuzsanna*

osztályvezető

Barláng, Ökoturisztika és Környezeti-nevelési Osztály

H - 3758 Jósvafő, Tengerszem oldal 1.

Tel: +36 48 506 000

dvorszky.zsuzsanna@gmail.com

Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság*Pardi Melinda*

földtudományi és geoturisztikai munkatárs, pályázatkezelő asszisztens

Bakony-Balaton Geopark Csoport

Tel: +36 87 555 307

Tel: +36 70 469 2296 (munkaidőben hívható: hétfőtől csütörtökig 7:30–16:00, pénteken 7:30–13:30-ig)

Fax: +36 87 555 261

pardi@geopark.hu

Bükk Nemzeti Park Igazgatóság*Ferenczy Gergely*

barlangtani szakreferens

Tel: +36 46 533 432

ferenczyg@bnpi.hu

Az engedélykérés során figyeljetelek arra, hogy a segédúravezető(k)nek is túravezetői képesítéssel kell rendelkeznie, valamint a szálláshelyet is fel kell tüntetni az engedélykérelmen!

Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság*Borzsák Sarolta*

barlangtani referens

Területkezelési, Birtokügyi és Üzemeltetési Osztály

1121 Budapest, Költő u. 21.

Tel: +36 30 663 4662

borzsaks@dinpi.hu

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság*Havasí Ildikó*

geológiai referens

Természetmegőrzési Osztály

havasii@ddnp.kvvm.hu

Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság*nincs barlangtani referens*

Egyetlen barlangra lehetne engedélyt kérni a jogszabály melléklet szerint, de ez a gyakorlatban nem működik: a soproni Zsivány-barlang csak nyáron, vezetővel látogatható külön előzetes egyeztetés után.

TÁRSULATI ÉLET

Mi lukban terem a barlangász?

Az elmúlt időszakban a Társulat karszt-tudományos játszóháza három rendezvényen mutatta be kicsiknek és nagyoknak a barlangok, karsztok sérülékeny szépségét, élővilágát és kalandjait.

Július 21-29. között a kapolcsi Művészetek Völgyében, a Zöld Udvarban találkozhattak velünk és nyolc másik, a természet védelmében tevékenykedő szervezettel az érdeklődők. Azok a lelkes ifjak és nagyok, akik az összes szervezet standján sikeresen oldották meg a szórakoztató-ismeretterjesztő feladatokat, jutalmul felmászhattak az égigérő paszuly - azaz az MKBt által felállított és üzemeltetett mászófal - tetejére. Az udvarnak és a mászófalnak hatalmas sikere volt, rengeteg pozitív és lelkesítő visszajelzés érkezett hozzánk és tovább mélyítettük tavaly kialakult szakmai kapcsolatinkat is. A mobil mászófal a Hungarian Stage Rental által ingyen biztosított állványzatra épült, a mászófelületet, a felszerelést és a mászófal összeállítását Krkos Márknak köszönhetjük. A bontásban és elszállításban Sári Attila segítsége volt pótolhatatlan. A stand és a mászófal üzemeltetésében jeleskedő csapat: Illés Andrea, Faragó Dorottya és párja, Lénárt Ibolya, Molnár Zsolt (Messner), Horváth Ágnes, Csépe-Muladi Beáta, Csépe Zoltán, Köblös Gabriella, Rikk Péter, Szilvási Tamara (Tami), Pintér Laca, Sári Attila, Matuszka Fanni, Németh Zoltán (Enzo), Sztatki Gabriella (Csibe), Sűrű Péter (szifon), Földesi Niki, Szabó Zoltán (SzabóZé) és Kosztra Barbara.

Szeptember 1-jén a Magyar Földrajzi Múzeum hívott meg minket, ahol a barlangok és a barlangászok világát bemutató családi délutánon ezúttal az érdegyerekek próbálhatták ki ismeretterjesztő játékaikat. Külön erre az alkalomra kölcsönkaptuk a múzeum medvéjét, „akinek” segítségével az érdeklődők megismerkedhettek a kötéltechnika alapjaival. A standokon Csákváriné Lódi Krisztina, Kraus Sándor, Rikk Péter és Köblös Gabriella segítettek.

Szeptember 8-9-én a Magyar Természetjáró Szövetség által szervezett első Természetjáró Fesztiválra hívtak minket a verőcei Csattogó-völgybe. A szokásos játékok mellett a barlangi kötéltechnikát próbálhatták ki a kicsi és nagyobbacska turisták. Az MKBT csapat tagjai voltak: Kraus Sándor, Sas Dorottya, Mátéka László (Gomba), Steierlein Ildikó,

Sümei Zoltán, Monori Zsanett, Németh Tamás, Tóth Magdolna, Szabó Zoltán és Kosztra Barbara.

Mindenkinek nagyon köszönjük a segítséget és a remek hangulatú közös munkát: Találkozzunk jövőre is!

Kosztra Barbara

Beszámoló a 12. Eurospeleo Fórumról

Az ausztriai Ebenseeben volt a 12. Eurospeleo Forum augusztus 23–26 között. A rendezvény jelmondata: Ahol a tudomány és a barlang összeér. Már négy nappal előbb megkezdődtek az előtűrák Ausztria sok barlangjában, összesen 101 túra volt. Pl. Mamut-barlang, Gasselöhle, dachsteini barlangok, stb. Európa és a világ számos országából érkeztek résztvevők, bőven 600 fő felett. 124 előadás hangzott el, 19 posztert lehetett böngészni, 13 filmalkotást mutattak be a város mozijában, és sok szebbnél szebb fotót állítottak ki a város múzeumában, valamint 15.000 liter sör fogyott egy hét alatt a Forumon.

A kisváros, a hegyek között, a gyönyörű Traunsee partján fekszik. Itt ömlik bele a Traun folyócska a tóba. Mivel a zuhanyzási lehetőségek igen korlátozottak voltak a tóparti kempingben, mindkét vizet teszteltük. A tó győzött 19 °C-kal, a folyó biztos 15 °C alatt volt. Nagyon családias volt a hangulat, mind a konferencián, mind

a városban. Az előadások a helyi tűzoltóság és mentőállomás oktatótermeiben és a múzeum egyik kiállítótermében zajlottak. A találkozó főbb témakörei: barlangvédelem, expedíciók, kutatások, geológia, barlangi mentés, kultúra, történelem.

Magyarországról több mint harminc résztvevője volt a konferenciának, Nóra ismét szakmai kirándulást szervezett ide, és szép számban jöttek a BEAC-osok is. Hazánkat előadásokkal is képviseltük: Hegedűs Gyula két előadást is tartott, a Karszt és Barlang Alapítványról, valamint a magyar barlangászat történetéről, Koszta Barbara „Lépcső a mennyekebe, avagy hogyan érjük el az elérhetetlen kürtöket” címmel a baradlai kürtökimászásokat ismertette, Köblös Gabi „Azt tesszük, amit lehetetlennek tartottak – sérült gyerekek barlangi kalandjai” címmel mutatta be a Verocs Szakosztályt. Egy verocsos filmmel is indultunk a Filmszemlén: egy sérült kislány, Jázi túrájáról mutattunk be egy klipet.

A gálaesten Borzsák Sári és Egri Csaba ismét remek 3D vetítéseket tartottak, amiktől elállt szemünk-szánk.

A következő találkozó Bulgáriában lesz jövő szeptemberben. Menjünk!

Faragó Tamás
(Fotó: Krekács Károly)

Beszámoló az MKBT Verocs szakosztályának hétfégi Barlangász táborairól

Az Új Európa Alapítvány MOL Gyermekgyógyító Programnak köszönhetően idén is lehetőségünk nyílt az ország két klasszikus karszterületén egy-egy hétfévégét eltölteni azokkal a gyerekekkel, akik évek óta rendszeresen járnak hozzánk.

Az első hétfévégén (május 11-13.) a Bükkben jártunk. Szombaton néhány gyerek izgalmas túrát tehetett a Létrási-vizesbarlangban, amíg felhőtt sérültjeink a Láner Olivér-barlangba ereszkedtek le. Vasárnap Regős József jóvoltából megismertük a Kőlyuk-barlang minden zegzugát, és megtudhattunk egyet, s mást a kőkorszaki emberekről, a barlangi medvékről és a denevértojásról. A programon 13 gyerek és 13 barlangász vett részt.

A második hétfévégét (június 8-10.) a már jól bevált „Jóskafőn” (a gyerekek nevezték el így, számukra ennek volt értelme) töltöttük. Ide azokat is el tudtuk hozni, akik nagyon nehezen mozognak, hiszen a Baradla-barlang és a Vass Imre-barlang igazán könnyen adja a csodáit. A legbátrabbakkal a Kossuth-barlangba is elmerészkedtünk, ahol a víz emelkedett szintje igencsak fokozta a kihívást. A programon 13 gyerek és 14 barlangász vett részt.

Ezek a gyerekek nem tudnak becsatlakozni semmilyen sportegyesületi tevékenységbe, mert nem tudnak számolni (pl. pingpongozás), mert nem lehet velük egyszerűen kommunikálni, mert rossz az egyensúlyérzékük, mert rengeteg rész képesség zavaruk van, mert az edzők nem tudják kezelni a speciális igényeiket/szükségeiteket. Nekik a barlang a közösség, ahol örömmel várják őket, ahova boldogan mennek.

A gyerekek mindig nagyon várják ezeket a hétfévégeket, és természetesen mi is, hiszen mindenki számára izgalmas szülők és nevelők nélkül, busszal elutazni az ország másik felébe, hogy ott aztán kiránduljon, barlangásson, lovat etessen, és bográcsban főtt étel egyen.

BARLANGKUTATÁS

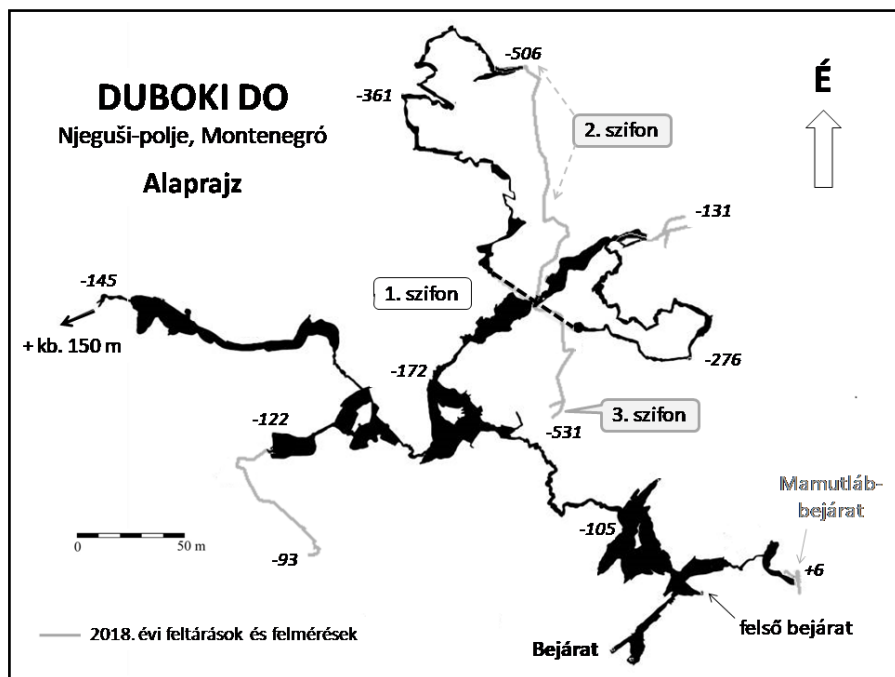
Újabb magyar rekord Montenegróban

A július 28. – augusztus 11. között lebonyolított, idei Njeguši-Lovćen expedíció fő célpontja a a Njeguši-polje Ny-i táborhelyünk mellett nyíló Duboki do volt, amelynek -506 m mélységben elhelyezkedő 2. szifonját elsőként a 2006. évi expedíció bűvárai érték el.

Ennek leküzdésére akadt most három vállalkozó: a két előző merülésben is részt vevő Dínó (Dianovszky Tibor), valamint Deák András és Mede Márton. Az akció elő- és utómunkálatai (be- és kiszerezés, telefonvonal kiépítése és oda-vissza transzport a -284 m-en lévő 1. szifonig terjedő szakaszon) összesen 87 műszakot igényeltek, amiben további, 53 fő működött közre. A bűvárok négy napot töltöttek lent: átszállították az 1. szifonon a felszerelést és (jobb híján) a patak fölé akasztott függőágyak formájában kialakították mögötte a bivakot; majd augusztus 5-én nem csupán beszerelték a tovább vezető, 220 m szintkülönbségű aknasort, de Andris és Marci átúsztta a 80 m hosszúnak és 9 m mélynek bizonyuló 2. szifont is. Ez kétszeresen is rekord – magyar bűvárok ilyen mély barlangban még sohasem hajtottak végre sikeres szifonátúszást, és jelenleg Montenegróban is ez a legmélyebben lévő átúszott szifon!

Ám a Duboki do ezzel sajnos nem adta meg magát. A másnapi felderítés során a légtéres folytatásban (ami meglepő módon D felé tartva, a barlang ismert járatai alatt halad) „csak” 150 m hosszan tudtak előrehatolni, ahol elérték a 3. szifont – alig 20 m-rel a második vízszintje alatt. Itt idő hiányában újabb merülést már nem lehetett megkísérelni, de a gondolata nincs elvetve: az 1. és 2. szifon közötti aknasorból kiszerezelt kötelek árvízmentes helyre babázva várják a következő akciót...

Persze a barlangban nemcsak bűvár-kutatások folytak. Így befejeződött a Dny-i oldalág térképezése (amiről egy felirat alapján az is kiderült, hogy szlovének, a JK Logatec 1975. évi feltárása), a második meander előtti szakaszon egy felfelé tartó új járatot sikerült feltárni, és megtaláltuk az összeköttetést az első kötél alól induló oldalág és a főbejáráttól ÉK-re nyíló Mamutláb-barlang között is. Mindezekkel a Duboki do felmért hossza már meghaladja a 2,8 km-t, teljes függőleges kiterjedése pedig -537 m-re növekedett, amelyekkel jelenleg ez Montenegró 7. leghosszabb és 12. legmélyebb barlangja.

A Njegoš-barlangban a Délkeleti-labirintus kürtőinek kimászása egy háromnapos bivak keretében folytatódott, de inkább csak negatív eredményeket hozott: a Moria-kürtő teteje sajnos zárult, a DNY-i ág nagy kürtőjében pedig egy nittelhetetlennek bizonyuló közetsávhoz értünk. A poljét É-ről szegélyező hegyvidéken a Nyúlön túl szűk meanderének tágitásával csak szerény, kb. 20 m-es továbbjutást sikerült elérni; s tágitást igényel még a Fekete madaras-barlang felmérése során talált oldalablakból nyíló, huzatos meander is.

Mivel a poljétől D-re magasodó Lovćen területe egy útépítés miatt most csak időben korlátozottan (vagy cetinjei kerülővel) volt a tábor felől megközelíthető, annak barlangjai közül csak a Jegesben dolgoztunk. Itt a tavaly felfedezett Ryobiológia-ág továbbkutatására szintén egy háromnapos bivak szerveződött, s a végpont előtti zóna kis oldaljáratainak átvizsgálása – felfelé tartó és kürtők alatt végződő meanderek formájában – összesen kb. 100-150 m új feltárást eredményezett. Két további leszállással befejeződött a barlang régóta ismert részének részletes újratérképezése is, így a Kétylukú-Jeges-rendszer hossza a jelenleg rendelkezésre álló adatok alapján már közel 9,5 km. Idei terepbejárásaink ugyancsak főként a Njeguši-polje térségére és az attól É-ra eső zónára irányultak, s összesen 28 tétellel gyarapították az ismert és dokumentált barlangjaink számát (további hat bemért bejárat még felderítendő). Ezek jelentős része (13 db) a Duboki do felett húzódó, igen erősen karsztosodott felszínen nyílik, amelynek aprólékos átvizsgálását az a remény motiválta, hogy az 1. és 2. szifon között érzékelhető

határozott légmozgás talán egy még ismeretlen bejáratot jelez. A legjelentősebb új objektumra azonban mégsem itt, hanem magasan a tábor feletti meredek hegyoldalban sikerült rábukkanni: a három párhuzamos aknából álló Súlyom-barlang -86 m mély, felmért hossza pedig 174 m.

Bár a táborvezetői feladatokat 2011 óta ellátó Kovit (Gyovai Lászlót) idén nélkülöznünk kellett és a második hétre a létszám is 48 főre apadt, sikerült a 16. Njeguši-Lovćen expedíciót is zökkenőmentesen lebonyolítani. Az összesen 95 résztvevő közül a legalább hat éve rendszeresen visszajáró törzsgárdát 26 fő képviselte, míg 27-en most első ízben csatlakoztak hozzánk. A felszíni és felszín alatti kutatásokban 76 fő vett részt, akik a 13 munkanap alatt 1,3 km új járatot tártak fel. 8 barlangban közel 1,2 km hosszban történt poligonmérés, 26 kisebb barlangról (köztük pár régebben felfedezetttről is) pedig vázlat készült.

Az új fotók egy részét az érdeklődők már megnézhetik az alábbi weboldalon: <https://drive.google.com/drive/folders/1HnGHNRAISgGM4LpeWMJilqO646P6SVT4> valamint terveink szerint a Szakmai Napokon bemutatásra kerül az a video-dokumentáció is, amit a bűvárok a szifonok mögött készítettek.

Takácsné Bolner Katalin – Hegedűs András – Mede Márton

NEKROLÓG

Dr. Molnár András (1949-2018)

Türelemmel viselt hosszú betegsége után eltávozott közülünk dr. Molnár András, a Meteor (korábban Vörös Meteor) Természetbarát Egyesület Tektonik Barlangkutató csoportjának alapító tagja. A Gödöllői Agrártudományi Egyetem hallgatójaként 1970-ben kezdett barlangászni, amit édesanyja előtt hosszú idei titkolt, hiszen a szülői féltés miatt ezt nem merete bevallani. Kis idő elteltével azonban a titok kiderült, anyukája megismerte a csoport tagjait és tevékenységét. Elfogadta a helyzetet, megszerett bennünket, és amiben csak tudta, megértően támogatta fiát és annak barlangász barátait. András és a Tektonik csoport fő aktivitási időszaka az 1970-es – 80-as években volt, amikor is az Alsó-hegy és annak zombolyai voltak a csoport kutatási területe. Számptalan zomboly feltárásában és felmérésében vett részt. Felkészülten használta az akkori idők függőleges barlangjáró technikáit és erre oktatta a csoport fiatalabb, illetve újonnan érkező tagjait is. Barlangász pályafutása során a hazai barlangokon kívül eljutott a környező országok és más földrészek barlangjaiba, karszt-területeire is. Különösen Erdélyben az akkori Csehszlovákiában fordult meg gyakran. Fiatalabb korában a hegymászásba is belekóstolt, de végül megmaradt a barlangászatnál. A csoport egyik meghatározó tagjaként sohasem igyekezett magát az előtérbe tolni, munkáját csendben végezte, de mindenre és mindenkire odafigyelt. Ez nagymértékben hozzájárult a kutatások és túrák biztonságához. Jó rajzkészségének eredményeként a Csoport logóját is ő tervezte. Nagyon szeretett főzni és konyhaművészetének eredményeit gyakran élvezhettük. Ahogy az sok csoporttal előfordul, egy idő után, a változó élethelyzetek eredményeként a Tektonik csoport kutatási aktivitása is csökkent, de a baráti társaság magja megmaradt és a mai napig is évente többször, rendszeresen találkozik. Ezeknek a találkozásoknak András az állandó résztvevője volt és az utolsó pillanatig tartotta a kapcsolatot barátaival és a barlangász társadalommal. Érdeklődéssel követte a barlangász híreket. Ez év tavaszán még nagy betegen is eljött a Mountex klubban minden szerdán összejövő barlangász asztaltársasághoz, ahol már mindenki sejtette, hogy búcsúzni jött. Csendes, nyugodt alakja most már innen is hiányozni fog. Civil életét tanulmányi végzettségének megfelelő munkakörben a herceghalmi Állattenyésztési Kutató Intézetben töltötte, innen is ment nyugdíjba. Hosszúra nyúlt betegsége fizikailag is megtörte, utolsó hónapjaiban már a lakását is csak segítséggel, akkor is nehezen tudta elhagyni. Állapotának visszafordíthatatlan romlására a sors augusztus 9-én tett pontot.

Hegedűs Gyula

Speleo Sport árlista

Cordura overall (700 g./m²) extra nagy foltokkal: 24 500 Ft.
Standard overall cordura foltozással: 21 500 Ft.

Hobby overall: 18 500 Ft.

Műnyúl: 11 000 Ft.

Cserélhető betétes térdvédő: 4 200 Ft.

Sloszos bag, kicsi: 2 500 Ft.

Bag 40L: 6 800 Ft.

Bag 80L: 9 000 Ft.

Petzl Stop: 28 370 Ft.

Croll: 13 750 Ft.

Vertex: 21 500 Ft.

Nao: 48 150 Ft.

Tikka XP: 13 750 Ft.

Fixo Duo: 31 810 Ft.

Nagy: 2 700 Ft.

Bag 60L: 7 800 Ft.

Expedíciós bag.: 11 000 Ft.

Pantin: 16 330 Ft.

Ascension: 15 470 Ft.

Elia-Elios: 17 200 Ft.

Myo: 23 210 Ft.

Pixa 3: 18 910 Ft.

Duo Led14: 37 830 Ft.

Fenix HP 12: max 900 lumen! Ára: 22 100 Ft.

Fenix HP 30: max 900 lumen! aksival, töltővel: 39 500 Ft.

Fenix HP 25R Új termék!: 1000 lumen, aksival, töltővel: 25 000 Ft.

Elérhetőség: www.speleo.hu

1094. Bp. Balázs Béla u.30.

06 20 367 6964,

06 1 785 9551

*Üdvözlettel:
Kocsis András*

Rendezvénysátor bérelhető

A Barlangnapon már bizonyított fehér rendezvénysátor (melyben a regisztráció volt) tartozékaival bérelhető az alábbi elérhetőségen: + 36 20 927 8376.

Kocsis János (Czunge)

MKBT TÁJÉKOZTATÓ

Megjelenik minden páratlan hónap elején

Kiadja a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat

1025 Budapest, Pusztaszeri út 35.

Tel.: +36-70/8811-477- E-mail: mkbtiroda@gmail.com

Szerkesztő: Kosztra Barbara és Köblös Gabriella, Felelős kiadó: dr. Leél-Össy Szabolcs

A tájékoztató számára leadott cikkek, anyagok tartalmáért a szerzőik felelősek.

Elektronikus adathordozón érkező anyagokat tudunk fogadni.

Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat
Budapest, Pusztaszeri út 35.
1125